

השלמת האגף החדש בספריה

תולדות הרחבת בנין הספריה

ימים אלו הושלם שיפוץ האגף החדש של הספריה, ובאור לה' טבת, יתקיים בעזרת מעמד חנוכת הבית וקביעת המזוזות. זה אולי הזמן המתאים לסקור את שלבי הרחבת הספריה ב-80 השנים האחרונות, מאז קיץ תש"א ועד היום: כבר בקיץ ת"ש נקנה הבנין 770 עבור כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, ועבור המרכז של חב"ד. בנין בעל 3 קומות, וקומת קרקע. קומה הראשונה הוקדשה לבית הכנסת. קומה השנית – לדירת הרבי הקודם, וקומה השלישית – לדירת בתו וחתנת הרש"ג ע"ה. ואילו קומת הקרקע שימש מקום חניה מורחב (לאלו שבאו למרפאה, שהתקיימה עד אז ב-770). כעבור שנה, בקיץ תש"א, ניצלה הספריה מפולין והגיעה לארה"ב. אז הקדיש לה הרבי הקודם את קומת הקרקע של 770. הותקנו בו ארונות, והועמדו בו הספרים. מדובר ביותר מ-50 אלף ספרים, שנאספו על ידי הרבי הקודם בתקופת רוסיא, לטביא ופולין, וניצלו מהשוואה והובאו ל-770.

במשך השנים תש"א-תש"י, המשיך הרבי הקודם לאסוף ספרים עבור הספריה, ועד אשר בעת ההסתלקות ביו"ד שבת תש"י, היתה קומת הקרקע מלאה וגדושה בקרוב ל-100 אלף ספרים.

מיד כשהרבי קיבל עליו את הנשיאות, התחיל לעודד אנשים מקרוב ומרחוק לשלוח ספרים לספריה. בתחלה נאספו הספרים בחדרו של הרבי ובחדר המזכירות. וכשהמקום הי' צר מלהכיל, שכרו מקומות נוספים לשמור בהם את הספרים. כך עד שנת תשכ"ו, שאז נקנה הבנין 766 איסטרן פארקוויי, הסמוך ל-770, שבו הוקדשה קומה שלמה לספריה, הוקמו בה ארונות והוכנסו בהם כ-20 אלף ספרים.

במשך השנים נשלחו לרבי ספרים ואוספים רבים, עד אשר לא הספיק להם המקום שבקומה הזאת. וכאשר הפקיד אותי הרבי על ניהול הספריה, בשנת תשל"ז, הי' המקום מלא וגדוש, עם המון ספרים מונחים עדיין בארגזים. הקמנו אז ארונות בקומת הקרקע, ומלאנו גם אותם בספרים. זה הספיק לכמה שנים, אשר בהם הגיעו לספריה עוד ועוד ספרים ואוספים לספרים, עד אשר המקום לא הספיק להם, ובכ"ה אייר תש"מ כתבתי לרבי:

מחוסר מקום בבנין הספריה, העברנו בקיץ העבר, אה כל ספרי אנגלית ושאר שפות שבהספריה (כ-5,000 כרכים) לה"גאראזש" שבבנין זה, בארונות מיוחדים שהקמנו לזה. אך מקום זה אינו חסוי כ"כ מפני זרם ומטר קור וחום, ולאחרונה הבחנתי בכמה ספרים שהתחילו להתקלקל קצת, ורצוני להציע בזה לתקן את ה"גאראזש" באופן שיהי' ראוי להחזיק בו ספרים.

שלום דובער לויין

מחוסר מקום בבנין הספריה, העברנו בקיץ העבר, את כל ספרי אנגלית ושאר שפות שבספריה (כ-5,000 כרכים) לה"גאראזש" שבבנין זה, בארונות מיוחדים שהקמנו לזה. אך מקום זה אינו חסוי כ"כ מפני זרם ומטר קור וחום, ולאחרונה הבחנתי בכמה ספרים שהתחילו להתקלקל קצת, ורצוני להציע בזה לתקן את ה"גאראזש" באופן שיהי' ראוי להחזיק בו ספרים.

הרבי הדגיש את המלים "לתקן את הגאראזש". וכך תוקן גם ה"גאראזש" להרחבת הספריה.

בשנים תשמ"א-ד נוספו עוד ספרים רבים לספריה, עד שהמקום בספריה לא הספיק להם. בשנת תשמ"מ הרחיבו את הבנין והוסיפו לו חדר אחד גדול בכל אחת משתי קומותיו התחתונות. החדר שבקומה העליונה – להרחבת הדירה עבור הרבי והרבנית, ובחדר שבקומת הקרקע הועמדו ארונות שהתמלאו עד מהרה כבעשרת אלפי ספרים.

ביום שהתחלנו להעביר ספרים לחדר החדש, בח' כסלו תשמ"מ, כתבתי לרבי: **היום חינונו את החדר החדש שהוסיפו לספריה, הקמנו הארונות והכנסנו בהם כ-2,000 ספרים. בסופו של דבר יהיו מונחים בחדר זה כ-10,000 ספרים.**

ב"ה יום א' ה' כסלו
כ"ק אדמו"ר שליט"א

היום חינונו את החדר החדש שהוסיפו לספריה, הקמנו הארונות והכנסנו בהם כ-2,000 ספרים.

בסופו של דבר יהיו מונחים בחדר זה כ-10,000 ספרים. שלום דובער לויין

הרבי השיב בברכה: **"ויהי רצון שיהא בשעה טובה ומוצלחת"**.

הצורך בהרחבת בנין הספריה הורגש ביותר כבר בשנת תשמ"ז. באחת הדו"חות שכתבתי אז לרבי, ביום א' כ"ז ניסן, הזכרתי את העובדה, שבנין הספריה כבר התמלא על גדותיו ובכל יום מתקבלים ספרים חדשים ואין מקום להניחם.

הרבי השיב (שאציע): **הצעה מעשית, ע"פ המצב שבהוה ובעתיד הכי קרוב.**

התוכנית היתה אז לבנות בנין גדול, רב קומות, שבו יהיו ממוקמים בית הכנסת, הספריה והמשרדים הרבים של תנועת חב"ד. כך שקומה שלימה תהי' מוקדשת לספריה. ולפי זה עניתי לרבי למחרת: **בענין הספריה, לע"ע אין בידי הצעות מעשיות. דברתי בזה בפרטיות עם הר"י שי' קרינסקי, ואמר שיתעניין בזה.**

הצעה מעשית
ע"פ המצב שבהוה
ובעתיד הכי קרוב

הלחץ בספריה גבר בעיקר אחרי שיחת ה' טבת תשמ"ח: לכל לראש יש להתחיל בפרשת היום, כפי שכבר הכריזו ובאופן של פירסום – פירסומי ניסא – אודות המאורע שאירע ביום זה, ה' טבת, בשנה שעברה, שבו הי' "דידן נצח" – הנצחון של הספרים ... ו"הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור גוי", כלומר, בבוא יום זה בשנה שלאח"ז, ועד"ז מידי שנה בשנה, "נזכרים" ועי"ז "נעשים" אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה – להקבע ל"יום סגולה" ו"עת רצון" בכל הקשור לנצחונם של הספרים ... ספריית אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש – להוסיף ולהרחיב את הספרי' עצמה ... שמבקשים מכבוד הרבנים, מחברי ספרים, והמו"לים, שיאילו מטובם לשלוח העתק בתור תשורה לספרי' הגדולה של אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש. וכן מבקשים מאספני ספרים שיש ברשותם ספרים מיוחדים, מדפוסים נדירים כו', מעזבון קרובי משפחה וכיו"ב (שאינן זקוקים להם ללימוד כו') – לתרמם לספרי' הגדולה של אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש, לטובת הציבור והכלל.

233
לפי שנת
התש"ח
לפי שנת
התש"ח
לפי שנת
התש"ח

בח"י אלול תשמ"ח התקיימה הנחת אבן הפינה שהניח הרבי. וכעבור איזה ימים הורה הרבי להסתפק בשיפוץ הבנין, ולא לבנות במקום בנין רב קומות. ובהמשך לזה כתבתי לרבי בה' תשרי תשמ"ט: במשך השנה נתקבלו לספריה כחמשת אלפי ספרים ... עדיין מונחים בתיבות – מחוסר מקום.

הרבי השיב: לדבר עם אגו"ח ע"ד בנין לספרי' בסמיכות לדהוה או הרחבת הנוכחי וכו'. בכ"ז שבט תשמ"ט כתבתי לרבי: היום התקבלו לספריה ... בסך הכל ארזוים כיום בספריה כעשרת אלפי ספרים, בתיבות המונחים במעברים שבבנין הספריה, מאין מקום בארונות העמוסים ... אם יתן ה' ויובאו

אם יתן ה' ויובאו הספרים מרוסיה, כעשרת אלפי ספרים, אין לנו שום מושג להיכן יניחו אותם. ומבקש אני עצה וברכה שאוכל לנהל את הספריה בהצלחה. שלום דובער לוי

הספרים מרוסיה, כעשרת אלפי ספרים, אין לנו שום מושג להיכן יניחו אותם. ומבקש אני עצה וברכה שאוכל לנהל את הספריה בהצלחה.

הרבי השיב: יתעניין בסידור ועד לבנין (ובהקדם) נוסף להספרי' בשטח 770 והסמוך אליו.

בהתאם לזה דיברתי מיד עם הרש"י גורארי ע"ה ועם יבדלח"ט הרב"ש שיי קונין, הסכמנו בחפץ לב ליסד ביחד את ה"וועד" הנוצר, וכבר במוצש"ק הודענו על כך אל כ"ק אדמו"ר, שהואיל לתת את הסכמתו וברכתו הקדושה לועד הזה, ובהוספת: ובהצלחה רבה.

למחרת ביום א', בעת חלוקת הדולרים, נתן לי כ"ק אדמו"ר דולר נוסף, ואמר: דער בנין וועט דאך דארפן האבן געלט אויכעט, מסתמא, וועט דאס זיין א התחלה.

במשך שנת תשמ"ט דנו בכמה אפשרויות, לרכוש בנין בשכונתנו, כדי לבנות בו את הספריה המורחבת, ובשלהי תשרי תשי"ג כתבתי לרבי את האפשרויות הקיימות בזה.

במקום להתייחס לאפשרויות אלה, כתב הרבי: לבנות בתוך השטח 770. ויותר טוב – להוסיף בהבנין 770, באופן שלא יערער את הבנין.

וביאר יותר את הדברים בשיחת ש"ק שלפני י"ט כסלו ה'תשי"ג: ס'איז פאראן נאך א ענין אין וועלכן איך בין א מחותן, דאס איז די ספריה אין בית אגודת חסידי חב"ד, וואס מ'גייט בויען א בנין חדש ובהרחבה, אבער באותו מקום, וייל קדושה לא זזה ממקומה.

רשיון הבניה התקבל. חפרנו את כל החצר שבין הבנינים 770 – 766, בנינו שם מחסן גדול, שיחבר את המחסן שבקומת הקרקע של 770 אל המחסן שבקומת הקרקע של 766. הוספנו קומה לבנין 766, עם גשר המחבר בין הבנינים 770 – 766, באופן שגם בנין זה נחשב "בנין חדש ובהרחבה, אבער באותו מקום, וייל קדושה לא זזה ממקומה".

המקום הספיק לכל 250 אלף הספרים שהיו באותה תקופה בספריה. וגם הספיק לכ-20 עד 30 אלף ספרים נוספים, שהתקבלו לספריה במשך השנים תשי"ג-תשי"ע.

לערך בשנת תשי"ע התמלא שוב כל הבנין בארונות המלאים וגדושים, עד אשר התחלנו להשאיר את ארגזי הספרים בפינות ובחדרי המדרגות.

באותה שעה ניאות הנגיד ר' יצחק שיי מירלשוילי, לרכוש עבור הספריה, את הבנין הסמוך ומחובר לבנין הספריה, 760 איסטון פרקוויי (שהי' עד אז ביתו של החסיד ר' מאיר אטקין ע"ה). כך שהקומה העליונה תשופץ עבור אגף נוסף של הספריה.

חיפשנו תורמים שיתרמו עבור השיפוץ של הקומה העליונה עבור הספריה. עד אשר הנגיד ר' יוסי שיי פאפאק קיבל זאת על עצמו. רשיון הבניה התקבל. הקומה פורקה ונוקתה, ונבנתה מחדש עבור הספריה.

ימים אלו סוים השיפוץ של הקומה הזאת, הוקמו בה 100 ארונות חדשים, שבהם מקום לכ-25 אלף ספרים נוספים, ומיד התחלנו להעביר אליו מאות ארגזי ספרים, שהיו מונחים עד עתה בפינות המחסנים וחדרי המדרגות.

באור לה' טבת, היום שקבע הרבי כיום סגולה לכל מה שקשור ל"דידן נצח" של הספרים והספריה, יתקיים בעזה"י מעמד חנוכת הבית וקביעת המוזות לאגף החדש של הספריה.

לפי שנת
התש"ח
לפי שנת
התש"ח
לפי שנת
התש"ח